

szert. Ez a lakásukhoz közel eső intézet úgy tizennégy éves korától „második” otthonává válik. Iskola után, csak úgy „szórakozásból”, mindennap benéz egy-két órára. Az ott dolgozók sztoikus nyugalommal viselik a tizenéves József lelkes érdeklődését. Maguk is, az elektronika megszállottjaként, gépeket beleznek ki és raknak újra össze, programokat írnak és tv-játékokat szerkesztenek. József is készít — idegen ötlet alapján — egy ilyen tv-játékot, de itt már változtat az alapkonstrukción is. Az addig néma játék megszólal. Ám arra, hogy a hobiból pénz is lehetne csinálni, még nem gondol.

Tizenhét éves, amikor az egyik barátja, egy negyedikes fiú, aki szintén számítógépekkel foglalkozik, felviszi őt a „hegyre”, a Központi Fizikai Kutató Intézetbe. Ott mutatják meg neki, hogy működik egy kisszámítógép. A „bemutatót” némi magyarázat követi, majd József kap egy belépőt az Intézetbe. Néhány nap múlva a gép tulajdonosa — a kisszámítógépek egyik hazai profétája, Zámori Zoltán — elutazik, és odaadja szobájának kulcsát a srácoknak, ők pedig, ki sem mozdulva a szobából, reggeltől estig ügyködnek. Egy hétbe telik, mire — gépi kódban — sikerül a képernyőn meghúzni az első vonalat. Ezután azonban már viharos gyorsasággal sajátítják el a programozás minden fogását. A számítógép pár hónap múlva átkerül a Műszaki Egyetemre, és vele „költözik” József is. Iskola után éjjel tizenegy-tizenkettőig dolgozik, és általában az utolsó buszt épp hogy elérve megy haza éjszakánként Újpatotára.

Időközben a gimnáziumban új fizikatanárnőt kapnak, akinek hatására József felfedezi az elméleti fizika szépségeit. Megnyeri az Eötvös-versenyt, és negyedikben úgy dönt, hogy mégsem mérnök lesz, hanem fizikus. A szülők csendes büszkeséggel, de némi aggodalommal is figyelik a tőlük oly idegen szellemi régiókba szakadt fiukat. Mert Endre — bátyja „káros” hatására — a metematikába szeretett bele. Nyolcadikos korában már jobban integrál és differenciál, mint négy évvel idősebb testvére, s nem elégszik meg a feladatok egyszerű megoldásával, nyomban elolvassa hozzájuk a fellelhető szakirodalmat is. A csendes, visszahúzódo fiú egyébként szöges ellentéte impulzív, vállalkozó kedvű bátyjának. A számok elvont világában él, s nem is nagyon hajlandó leszállni a mindennapok sivár valóságába. Ám ha egy probléma megragadja, nem tud tőle szabadulni, és magyarázza boldog-boldogtalannak, függetlenül attól, hogy az áldozat könyít-e valamit a dologhoz.

A két fivér szerencséjére alma materük, a József Attila Gimnázium, nem akarja mindenáron beszorítani őket a szoros iskolai rendbe. Szinte órákra sem kell bejárniok, bár a tanári karban időnként fellángolnak a viták. Főleg a humán szakos tanárok aggódnak, vagy talán sérelmesnek érzik, hogy a két ragyogó szellemű diák az ő tárgyukból messze képességei alatt teljesít. József végül is négyesre érettségizik, ám az egyetemi felvételre már nincs gondja, hiszen a tanulmányi versenyek révén régen biztosított a bejutása.

Endre azon a nyáron kezd feljárogatni a Központi Fizikai Kutató Intézetbe, programozni tanul és programokat ír. A két fiú rájön, nem élet az élet saját számítógép nélkül. Egy amerikai prospektusban Endre rálel az „igazira”, egy összeszerelt, de alapjában csak „félíg kész”, OHIO Scientific-típusú gépre. Ez, doboz és tápegység nélkül, 270 dollárba kerül, ami átszámolva akkoriban 12 ezer forintot tett ki. Majdnem ennyi pénzük volt is, mert nyaranta már évek óta mindketten dolgoztak. Igaz, eredetileg egy magnóra gyűjtögették a „keresetüket”. József az érettségi után el-megy egy hónapra péknek, éjszakai műszakba, és így összehozza a hiányzó összeget. Most már „csak” dollárt kell szerezni és valakit, aki meghozza a gépet. Ez pedig már nem is olyan nagy akadály. Az elektronikus „üzletágban” ekkor már éppen elég a seftelő, úgyhogy nem nehéz találni valakit, aki — barátságból — „hivatalos árfolyamon” bocsájtja rendelkezésükre a dollárt. Az idősebbik Lukács fivér, aki lassacskán rájön, hogy nem elég kitalálni valamit, meg is kell azt valósítani, így szerzi meg a pénzt, majd a gépet is.

Az 1980-as év legfontosabb eseménye: Endre ismerkedik a géppel, József pedig katona. Igaz, szabad idejében ír a masinájukra egy komolyabb programot. Őccse azonban ki sem próbálja, hanem ő is készít egy másikat. Végül a kettő variációjából